Shabbat and the Jewish Lawyer

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

1. LSUC, Rules of Professional Conduct (2014), Rule 3.2-1

A lawyer has a duty to provide courteous, thorough and prompt service to clients. The quality of service required of a lawyer is service that is competent, timely, conscientious, diligent, efficient and civil.

Questions

- A patent appeal must be filed by April 21 which is the first day of Passover. On April 20, Karen realizes that
 she will not finish before she leaves work. May Karen give the appeal to his assistant to file?
- Three friends from law school wish to set up a firm together. Two of them do not observe Shabbat, and one of them does. The friends are willing to cover for the Shabbat-observant lawyer on Shabbat and holidays. May the Shabbat-observant lawyer enter into this partnership?
- Sarah, age 6, has lost both her parents; her family was Shabbat-observant. The province wishes to give Sarah into the custody of a non-Jewish foster family. David, a Jewish family law practitioner, wants to intervene so that she will be placed with a Jewish, Shabbat-observant family. May David pursue this on Shabbat?
- James is stuck in Colombia, where a local drug cartel is pursuing him. He is trying to flee to Canada, but his visa application is held up. May his Jewish immigration lawyer, Judith, pursue the application on Shabbat?

The Assistant

2. Rashi (11th century France) to Shabbat 153a מאי שעמא

מאי טעמא שרי ליה למיתב לנכרי - והרי הוא שלוחו לישאנו בשבת.

"Why did they allow giving a wallet to a non-Jew [to carry on Shabbat]" – Isn't he one's agent to carry it on Shabbat?

3. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), Code of Jewish Law Orach Chaim 306:4

ואם שכרו לחודש והתנה לשלם לו כל יום כך וכך, מקרי שכיר יום

If one hires him by the month, but on condition that he pay a certain amount per day, he is called a "day hire".

4. Talmud Yerushalmi, Shekalim 3:2

רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן: בתורה ובנביאים ובכתובים מצאנו שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שהוא צריך לצאת ידי המקום. בתורה מנין דכתיב [במדבר לב כב] "והייתם נקיים מד' ומישראל", בנביאים מנין דכתיב [יהושע כב כב] "קל אלקים ד' וגו' וישראל הוא ידע", בכתובים מניין דכתיב [משלי ג ד] "ומצא חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם."

Rabbi Shemuel bar Nachman cited Rabbi Yonatan: We find in Torah, Prophets and Writings that one must satisfy others as one must satisfy Gd. Bamidbar 32:22 says, "And you shall be innocent from Gd and from Israel." Yehoshua 22:22 says, "Kel Elokim HaShem... and Israel will know." Proverbs 3:4 says, "And find favour and [a reputation for] good insight in the eyes of Gd and Man."

5. Rabbi Yisrael Meir Kagan (20th century Poland), Mishneh Berurah 307:76

כשאומר הרמיזה לא"י שלא בלשון צווי כגון שאומר "הנר אינו מאיר יפה" או "איני יכול לקרות לאור הנר הזה שיש בו פחם" ושומע הא"י ומתקנו שרי, דאין זה בכלל אמירה.

When he hints to the non-Jew, without an instruction, like, "The lamp isn't illuminating well" or "I can't read by this lamp, because of its charcoal," and the non-Jew hears and fixes it, that's permitted; this is not instruction.

6. Rabbi Yisrael Meir Kagan (20th century Poland), Mishneh Berurah 307:24 ודע דמה דקי"ל אמירה לא"י שבות הוא אפילו אם אומר לא"י שיאמר לא"י אחר... ועיין בספר החיים שכתב דבמקום הפסד גדול יש לסמוך

Know that our rule that instructing a non-Jew is rabbinically prohibited applies even where one tells a non-Jew to tell another non-Jew... But see Sefer haChaim, who wrote that to avoid great loss one may rely on those who are lenient...

7. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Code of Jewish Law Orach Chaim 244:1

פוסק עם האינו יהודי על המלאכה, וקוצץ דמים, והאינו יהודי עושה לעצמו, ואף על פי שהוא עושה בשבת, מותר. בד"א? בצנעה, שאין מכירים הכל שזו המלאכה הנעשית בשבת של ישראל היא, אבל אם היתה ידועה ומפורסמת, אסור שהרואה את האינו יהודי עוסק אינו יודע שקצץ, ואומר שפלוני שכר האינו יהודי לעשות מלאכה בשבת

One may arrange for a non-Jew to perform a task, and one may set a price, and the non-Jew will do it for himself. Even though he does it on Shabbat, this is permitted. But this is only in private, because not everyone knows that this Shabbat work is for the Jew. But if it is known, then [even in private] it is prohibited, for the observer doesn't know that there is a set price, and he will say that this Jew hired the non-Jew to work on Shabbat.

8. Rabbi Avraham Gombiner (17th century Poland), Magen Avraham 244:8

פה בעירנו נוהגין היתר לשכור עכו"ם בקבלנות ליקח הזבל מן הרחוב, והעכו"ם עושים המלאכה בשבת... וצ"ל דגדול א' הורה להם כך משום דבשל רבים ליכא חשדא... ומ"מ ראיתי שהגדולים לא רצו להתירו כי בזמן הזה אין העכו"ם מניחין לשום אדם לעשות מלאכת פרהסיא ביום חגם ואם נניח אנחנו לעשות איכא חילול ד'...

In our city, we permit hiring non-Jews by the task to collect trash from the street, and the non-Jews do it on Shabbat... One must assume that a great sage permitted this, on the ground that there is no suspicion in public actions... But I have seen that some great sages do not wish to permit it, for now the non-Jews do not permit public work on their festivals, and if we would permit it then there would be desecration of Gd's Name...

9. Talmud, Bava Kama 118b-119a

אין לוקחין מן הרועים לא עזים ולא גדיים ולא גיזין ולא תלושין של צמר אבל לוקחין מהן תפורין מפני שהן שלהן ולוקחין מהן חלב וגבינה במדבר ולא בישוב

We do not purchase goats, kids, wool or tufts of wool from shepherds, but we purchase stitched clothing from them, because these are theirs. We may purchase milk and cheese in the wild, but not in urban areas.

10. Rambam (12th century Egypt), Commentary to Mishnah Sheviit 5:6

. אמר ד' "ולפני עור לא תתן מכשול", הכוונה בזה, שמי שעוורה אותו התאוה והדעות הרעות, אל תעזרהו על עורונו ותוסיף להתעותו. Gd said, "Do not put a stumbling block before the blind." This means that if someone is blinded by lust or bad views, do not assist his blindness and mislead him further.

11. Mishnah Sheviit 5:6

זה הכלל כל שמלאכתו מיוחדת לעבירה אסור לאסור ולהתר מותר

This is the rule: One may not sell tools which could only be used for sin, but one may sell tools which could be used for prohibited or permitted purposes.

The Partner

12. Talmud, Avodah Zarah 22a

הנהו מוריקאי דעובד כוכבים נקיט בשבתא וישראל בחד בשבתא אתו לקמיה דרבא שרא להו איתיביה רבינא לרבא ישראל ועובד כוכבים שקיבלו שדה בשותפות לא יאמר ישראל לעובד כוכבים טול חלקך בשבת ואני בחול ואם התנו מתחלה מותר ואם באו לחשבון אסור איכסיף לסוף איגלאי מלתא דהתנו מעיקרא הוו

There were saffron growers; the non-Jew took Shabbat and the Jew took Sunday. They came to Rava, who permitted this. Raveina challenged Rava: We have learned, "If a Jew and a non-Jew receive a field as partners, the Jew may not say to the non-Jew, you take your portion on Shabbat and I will on Sunday, unless they set this condition from the start. And if they only make an accounting [after they have begun], it is prohibited!" Rava was upset, but then it turned out that they had set the condition from the beginning.

13. Rabbi Yisrael Meir Kagan (20th century Poland), Mishneh Berurah 243:Introduction

קבלנות דהיינו שיהיו כל הרווחים לישראל רק שישראל נותן לא"י דבר קצוב לכל שנה עבור פעולתו זהו ודאי אסור מדינא במרחץ דהוי הא"י שלוחו של ישראל וישראל נהנה ממלאכה בשבת דאם לא יעשה יום אחד יפסיד הישראל ריוח אותו יום

Paying by the job, where all proceeds go to the Jew and the Jew pays a non-Jew a fixed annual sum for his work, is prohibited by law for a bathhouse, for the non-Jew is the Jew's agent, and the Jew benefits from Shabbat work. If the non-Jew would not work that day, the Jew would lose that day's proceeds.

14. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Beit Yosef Orach Chaim 244, citing Sma"g Lo Taaseh 75 תניא במכילתא (בא פרשה ט) "'כל מלאכה לא יעשה בהם' - לא תעשה אתה ולא יעשה חבירך ולא יעשה הגוי מלאכתן." משמע מכאן שאסור לישראל להניח לגוי לעשות מלאכתו בין ביום טוב בין בשבת דאורייתא. אבל אם מסר לו הישראל [המלאכה] מערב שבת מותר, ובלבד שיהיה בביתו של גוי... אמנם י"ל שהיא אסמכתא בעלמא שאם היתה מן התורה לא היו חכמים מתירין לעשותה אף בביתו של גוי ואף מסרה מע"ש. ולשון "לא יעשה" הכתוב בתורה מוכיח קצת שהיא דרשה גמורה.

The Mechilta (Bo 9) teaches, "The Torah states, 'No task shall be performed on those days' – You shall not do it, your friend shall not do it, a non-Jew shall not do it." This indicates that a Jew may not let a non-Jew perform his tasks on holidays or Shabbat, biblically. But if the Jew gives him [the work] before Shabbat, it is permitted, so long as it is in the non-Jew's house... But one could suggest this is an *asmachta*; if it were biblical, the sages could not permit doing it in the non-Jew's home, or giving it to him before Shabbat. But the biblical language of "no task shall be performed" seems to indicate that this is a full biblical law.

15. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Laws of Shabbat 6:1

ודבר זה אסור מדברי סופרים כדי שלא תהיה שבת קלה בעיניהן ויבואו לעשות בעצמן.

This is rabbinically prohibited, lest Shabbat be light in their eyes, such that [Jews] might come to do it themselves.

16. Rabbi Yechiel Michel Epstein (19th-20th century Lithuania), Aruch haShulchan Orach Chaim 245:1

בסימנים הקודמים נתבאר דע"פ קיבולת מותר לישראל להניח להאינו יהודי לעשות בשבת משום דבקבלנות אדעתא דנפשיה קעביד לבד במחובר כמ"ש שם. וזהו דווקא כשהעסק הוא של הישראל לבדו, אבל ישראל ואינו יהודי שיש להם עסק שותפות אסור בכה"ג. ואל תתמה: וכי מפני שיש להאינו יהודי חלק בגוף העסק גרע טפי? ואיך אפשר לומר כן, דהסברא כן הוא דכשהעסק הוא של הישראל לבדו ושוכרו בקיבולת אינו כשלוחו אלא אדעתא דנפשיה קעביד כמ"ש שם, וזה שהישראל משתכר עי"ז אינו אלא ממילא כמ"ש שם, אבל שני שותפים שיש להם עסק הרי מוטל על שניהם לעשות ואם האינו יהודי יעשה לבדו בשבת בוודאי ירצה שבימי החול יעסוק הישראל לבדו יום אחד כנגד השבת שעשה הוא. וזהו ממש כאומר לו "עשה אתה בשבילי בשבת ואני אעשה בשבילך ביום א" והוי שלוחו ממש.

In the previous sections, we explained that a Jew may allow a non-Jew to perform a non-portable task for him, if the non-Jew is paid by the job; the non-Jew is working for himself. That applies specifically to operation of a business which is solely Jewish-owned. If a Jew and non-Jew are partners in a business, this arrangement is forbidden.

Do not be amazed, and ask, "Just because a non-Jew has a share in a business, the position is worse? How is it possible to suggest this?" When the business is solely a Jewish property, and the Jew hires a non-Jew for a job, the non-Jew does not function as the Jew's emissary; the non-Jew performs the task for his own good, as noted above. The Jew's benefit is only incidental. If there are two partners in a business, though, both partners are responsible to take care of the work. Certainly, if the non-Jewish partner performs a task on his own on Shabbat, he will expect the Jew to perform it alone on one day during the week, in exchange. That is exactly parallel to the case of a Jew who says to a non-Jew, "Work for me on Shabbat, and I will work for you on Sunday." The non-Jew is truly the Jew's emissary.

17. Talmud, Bava Metzia 58a

השוכר את הפועל לשמור את הפרה... אין נותנים לו שכר שבת

One who hires a worker to guard the red heifer... may not pay him for Shabbat.

18. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Code of Jewish Law Orach Chaim 306:4

....חבר את הפועל לשמור זרעים או דבר אחר אינו נותן לו שכר שבת...

One who hires a worker to guard plants or something else does not pay him for Shabbat...

19. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Code of Jewish Law Orach Chaim 245:1

אם התנו מתחלה בשעה שבאו להשתתף שיהיה שכר השבת לאינו יהודי לבדו, אם מעט ואם הרבה, ושכר יום א' כנגד יום השבת לישראל לבדו, מותר. ואם לא התנו בתחלה, כשיבואו לחלוק נוטל א"י שכר השבתות כולם, והשאר חולקים אותו; ואם לא היה שכר השבת ידוע, יטול הא"י לבדו שביעית השכר, וחולקים השאר.

If they set a condition from the start of their partnership, for Shabbat proceeds to go to the non-Jew alone whether there is a little or a lot, and the proceeds for another day of the week will go only to the Jew, this is permitted. If they did not set the condition at the start, then when they divide up the proceeds the non-Jew should take the proceeds of all Shabbatot, and they divide the rest evenly. And if the proceeds of Shabbat are not known, the non-Jew should take 1/7 of the proceeds himself, and they should divide the rest.

20. Rabbi Avraham Gombiner (17th century Poland), Magen Avraham 245:2

"אם מעט ואם הרבה." אבל אסור לחשוב עמו ולומר אתה נטלת בשבת מרובה ואני מועט נחלק המותר... אם לא נודע בכמה השכירו בשבת כגון בחנות רשאין לחלוק בשוה.

"Whether there is a little or a lot" – But one may not calculate with him, saying, "You took more for Shabbat and I took less, so let's split the difference – unless it is known how much they earned on Shabbat, such as with a store, such that they could divide it evenly.

21. Rabbi Moshe Feinstein (20th century USA), Igrot Moshe Orach Chaim 1:90

וצריך שיהיה מסחר כזה שיהיה האפשריות לידע כמה היה ביום השבת וכמה היה ביום הקבוע להישראל ואז אף אם בשעת חלוקה נתעצלו מלחשוב וחלקו בשוה משום האומדנא שמסתמא היה בשוה או שרצו למחול זה לזה מותר, אבל אם אי אפשר כלל לידע כמה יהיה ביום אחד ריוח או הפסד אסור בתנאי כזה

This business must be such that they could know how much was from Shabbat and how much was from the day appointed for the Jew - even if they are lazy at the time of the distribution, and they don't calculate but instead divide up evenly. We assume it was even, or they wanted to forgive each other the difference. But if it is impossible to know how much of the profit or loss came from one day, one may not make such a condition.

22. Talmud, Avodah Zarah 6a-b

וכי אית ליה [חפצא דאיסורא] לא עבר משום עור לא תתן מכשול? והתניא, אמר רבי נתן: מנין שלא יושיט אדם כוס של יין לנזיר, ואבר מן החי לבני נח? ת"ל: ולפני עור לא תתן מכשול; והא הכא דכי לא יהבינן ליה שקלי איהו, וקעבר משום לפני עור לא תתן מכשול! הב"ע - דקאי בתרי עברי נהרא. דיקא נמי, דקתני לא יושיט ולא קתני לא יתן, ש"מ.

Does one not violate *lifnei iver* even if the recipient already possesses [access to a prohibited item]? Haven't we learned, "Rabbi Natan said: How do we know that one may not extend a cup of wine to a nazir, or a part from a live animal to a Noachide? 'Do not put a stumbling block before the blind.'" Even if we don't give it to him, he will take it, and yet you are in violation of this *lifnei iver!* [This is not a problem, because:] In that case, he and the prohibited item are on two different sides of a river. We may see this in the language of "extend", as opposed to "give".

23. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), Code of Jewish Law Yoreh Deah 151:1

י"א הא דאסור למכור להם דברים השייכים לעבודתם, היינו דוקא אם אין להם אחרים כיוצא בו או שלא יוכלו לקנות במקום אחר, אבל אם יכולים לקנות במקום אחר, מותר למכור להם כל דבר. (מרדכי דפ"ק דע"ז). ויש מחמירין. ונהגו להקל כסברא הראשונה, וכל בעל נפש יחמיר לעצמו. (ר"ן שם ובתוספות ואשיר"י והגמ"ר פ"ק דשבת לדעת הרב).

Some say that the prohibition against selling idolatry-related items to non-Jews applies only where they lack similar items, and they could not purchase them elsewhere. If they can purchase elsewhere, one may sell them anything. And some are strict. The practice is to be lenient, following the first view, and a person of spirit will be strict for himself.

24. Rabbi Shabbtai ha
Kohen (17 th century Poland), Shach to Yoreh Deah
 151:6

כ"ע מודים להמרדכי ותוס' בפ"ק דעבודת כוכבי' דבעובד כוכבי' או מומר שרי והגמ"ר ותוס' והרא"ש בפ"ק דשבת והר"ן פ"ק דעבודת כוכבים מיירי בישראל שהוא חייב להפרישו מאיסור

All agree with Mordechai and Tosafot in Avodah Zarah that one may [sell idolatry accessories] to a non-Jew or a *mumar*. Hagahot Mordechai, Tosafot in Shabbat, Rosh, and Ran refer to a Jew, whom one must separate from sin.

25. Rabbi Shalom Mordechai Schwadron (19th century Poland), Responsa of Maharsham 2:184

ועוד נראה דבכל גווני דאיכא משום מסייע היינו דוקא אם בגוף הדבר שנותן לחבירו יעשה בו האיסור אבל הכא הרי לא יעשה האיסור אלא באויר שבתוך הבית

It also appears that wherever there is a prohibition against assistance, that is only where this person will use the actual item one gives him for the prohibition. However, here he will only perform his prohibition in the home's airspace.

26. Mishnah Avodah Zarah 4:9

ישראל שהוא עושה בטומאה לא דורכין ולא בוצרין עמו אבל מוליכין עמו חביות לגת ומביאין עמו מן הגת

One may neither trample nor harvest [grapes] with a Jew who processes them in impurity, but one may bring barrels to the press with him, and bring the barrels from the press with him.

27. Rabbi Moshe Feinstein (20th century USA), Igrot Moshe Orach Chaim 1:91 המחלל שבת] אייז נתרצה [המחלל שבת] שיהיה ממלאכת הישראל, דעי"ז נתרצה [המחלל שבת] שיהיה שבת כיון שנהנה ממלאכת הישראל, דעי"ז נתרצה המחלל שבת] להשומר שבת יום אחד מימי החול.

The permission of a partnership with non-Jews... should not be permitted for a Jew who violates Shabbat. The Shabbat-observant Jew benefits from the Jew's work; this is why the Shabbat violator agrees for the Shabbat-observant Jew to take one of the weekdays.

28. Rabbi Yaakov Breisch (20th century Switzerland) Chelkat Yaakov Orach Chaim 141

אם אי"א לו להשתמט, כמו שכת"ה כותב (בפה מדינת שווייץ מנהג שכל רופא יש לו יום א' בשבוע חופש, חוץ מיום הא' יום השבתון הממשלתי, והחרדים בוחרים יום השבת קודש ליום החופש, באופן שביום ש"ק בית האומנות שלהם סגור...)

If he cannot get out of it, as he writes (Here in Switzerland, the practice is that every doctor has one free weekday, aside from the national statutory day of rest. Those who are concerned for Gd's word choose the holy Shabbat as their free day, such that their business is closed on Shabbat...)

Life-Saving Law?

29. Rabbi Avihud Schwartz (21st century Israel), פיקוח נפש תקשורתי, Techumin 30

דוגמה אחרת למקום שבו דובר צה"ל מגן על הכוחות הלוחמים היא בתיאום בינם ובין המשודר בכלי התקשורת. במלחמת לבנון השנייה, התקדם גדוד שריון בעומק לבנון, וכתב ערוץ 2 שהתלווה אליו פירסם את תמונות ההתקדמות בשידור ישיר בטלויזיה. יחידה בדובר צה"ל שתפקידה לפקח על המשודר בכלי התקשורת, דיווחה על כך מיידית לכוחות שבשטח, שכן התברר שתוך כדי לחימה, מתבוננים בהם במרקעי הטלוויזיה והאינטרנט בארץ ובעולם, והדבר מעלה באופן משמעותי את רמת פגיעותם!

30. Talmud, Bava Kama 83a

המספר קומי הרי זה מדרכי האמורי. אבטולמוס בר ראובן התירו לו לספר קומי מפני שהוא קרוב למלכות.

- 31. Rabbi Avihud Schwartz (21st century Israel), פיקוח נפש תקשורתי, Techumin 30 פיקוח נפש תקשורתי, קרה שירי רקטות לעבר ישראל התבצע אחד מדפוסי הפעולה השכיחים של המחבלים הוא ירי לעבר כוחות צה"ל מתוך ריכוזי אוכלוסיה. קרה שירי הזרה. המטרה היתה מתוך בניין שצה"ל ידע שנמצאים בו ילדים. דובר צה"ל הפיץ את הידיעה ברשתות התקשורת, ובעיקר בתקשורת הזרה. המטרה היתה לאפשר לצה"ל להשיב אש למקורות הירי, מתוך ידיעה ברורה שייתכן שייפגעו גם אזרחים. אם התקשורת תדע מראש שהמחבלים הם אלה שירו מתוך ריכוזי אוכלוסיה, היא תגיב בסלחנות, יחסית, על הפגיעה באזרחים.
- 32. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Code of Jewish Law Orach Chaim 306:14 מי ששלחו לו שביתו בשבת להוציאה מכלל ישראל, מצוה לשום לדרך פעמיו להשתדל בהצלתה; ויוצא אפילו חוץ לשלש פרסאות ואי לא בעי. כייפינו ליה
- 33. Rabbi Avraham Gombiner (17th century Poland), Magen Avraham 306:29 אפילו למ"ד דהוי דאורייתא שרי דלגבי שלא תמר ותעביד כל ימיה חילול שבת הוי זה איסורא זוטא דמוטב לחלל שבת א' כדי שתשמור שבתות הרבה (ב"י) וא"כ אם רוצים לאנס' לעבירה אחרת אפי' לעבוד ע"א פעם א' אין מחללין עליה שבת במלאכה דאורייתא...